

praktiske Arbejde Landet rundt med at sørge for Folkets Sikkerhed, var stillet Forslag til en Resolution, hvor man vilde forlange mere Politi, og saa vidt jeg husker ogsaa ridende Politi. Saa staar afdøde Minister Krabbe op og erklærer, at det maatte han bestemt tale imod; denne Forsamling var aldeles ikke kompetent til at fatte Resolutionen i dette Spørgsmaal, for det var et politisk Spørgsmaal. Nu er det jo ikke saa rystende, at et enkelt Menneske kan blive forstyrret paa et saadant Punkt. Men det forfærdelige var, at alle disse Underdommere, hvis daglige, praktiske Virksomhed det hele drejede sig om, i alt Fald saa vidt det Referat, jeg læste, lod se, fuldstændig rolig lod sig den Salve byde. — Og af saadanne Eksempler kunde opregnes mange og endnu værre.

Og den Dans skal Kvinderne nu for enhver Pris jages ud i! — Man har ti Grunde for én for, at det er det første og ene fornødne. „Ligesom Mændene maatte begynde deres politiske Liv uden Forkundskaber, maa Kvinderne nu dristigt tage fat paa Politiken. Det er jo den eneste Maade, hvorpaa de kan lære Kunsten, om de ikke forstaar den. — Nu, da Mændene saa smukt har vist dem Retfærdighed, maa de ikke skille sig ud og stille sig op som Mændenes Fjender o. s. v., o. s. v. — Selvfølgelig skal Kvinderne saa indenfor omskabe og forædle Politiken, som det saa smukt lyder, og det er jo ogsaa den eneste Maade, hvorpaa de kan dette og i det hele faa Indflydelse.“

Tror nu nogen virkelig, at Kvinderne indenfor Partierne vil kunne gøre dette?

Det var vidt forskellige Kaar Mændene havde, da de maatte gøre Springet ud i Politiken, vidt forskellige fra de Kaar, som nu bydes Kvinderne, naar de slippes ind i Partibaasene. Den Gang var der højt til Loftet og vidt til Væggen i Partilejrene, og Knaldpisen kendte man saare lidt til. Hvor kunde ikke vidt forskellige og stærkt udprægede Personligheder gøre sig gældende indenfor samme Parti, og netop ved Personlighedens Styrke og Rigdom blive virkelige Førere, som Vælgerfolket frit og villigt fylkede sig om, og om hvem det politiske Liv groede frem, frodigt og mangfoldigt.

Men efterhaanden som Livet og Aanden døde ud eller fordærvedes, saa har til Gengæld Organisationen,

hele det ydre Maskineri, udviklet sig mere og mere, er blevet fastere og fastere sammensvejset, og *Partidisciplinen*, denne Ørekenstirokko, er blevet mere og mere svidende, mere og mere hensynsløs. — Hvor er der nu Plads for Personligheder, for nogen original Tanke, for nogen individuel Befrugtning i Mændenes Politik? — Og her skulde Kvinderne kunne gøre deres *Særpræg* gældende! Kvinderne, der kommer som de ny og uerfarne, og bestandig vil faa at høre, snart overlegent, snart velvilligt medliden- de, at deres Forestillinger og Anskuelser jo er særdeles smukke og gode; men i Politikens svære Kunst betyder de desværre Nul og Nix. Den praktiske Politik maa de overlade til mere erfarne Folk. — Nej, De kan tro mig, Kvinderne faar sikkert Lov at sige pæne Ord til det rare Vælgerfolk, men reformere det virkelige politiske Spil, det faar de vist Lov at lade være med.

Og hvordan vil det under disse Forhold gaa med Kvindernes egen Sag? Det Maal, som vi i Fjor slog fast som Dansk Kvindesamfunds første og vigtigste: Gennemførelsen af Kvindernes *fulde Ligestilling* overalt, det Maal skulde Kvinderne kunne naa ved at lade sig indrullere i Partiernes Rækker?

Tror man virkelig, at fordi vi har faaet Valgretten med alle *Partiers* Vilje, saa betyder det, at alle danske Mænd, eller blot Flertallet af dem, nu er rede og villige til overalt at dele den reelle Magt med Kvinderne? Lad os dog se os om i Livet. Paa Kontorer, i Forretninger, ja paa faa Undtagelser nær, overalt, hvor Mænd og Kvinder arbejder sammen, har Mændene de overordnede Pladser, den højere Løn, den egentlige Magt. Tror De, at alle disse Mænd nu for Alvor tænker sig deres Sønner siddende paa de halve af de smaa Damers Plads, mens Kvinder i stort Antal byder i Mændenes Pladser?

Den Ting, at de politiske Partier har fundet det betimeligt og tilraadeligt at give Kvinder Valgret, hvor kan man tro, at det har kunnet omskabe hele den mandlige Tankegang, hvor kan man tro det, og hvor kan man forlange det? Naar har man set, at de, der sad inde med gamle og fastslaaede Privilegier i Flok og Følge, har følt, at det var uretfærdigt, og frivilligt har kastet dem fra sig? Og hvor vil man finde et ældre og mere grundfæstet Privilegium end Mændenes?

Jeg mindes endnu fra mine unge Dage i den gamle Højreby, hvor pludselig en frisk Venstrevind havde givet sig til blæse, at dér en skønne Dag udsendtes en Adresse til Byens Kvinder, hvor de skulde skrive under paa, at de vilde have Valgret. Adressen kom bl. a. til en myndig Værtshusholder, som var ivrig Venstremænd, og han kaldte derpaa sin Kone og Datter ind med de Ord: „Værsgod og skriv under; men det forstaar sig, skulde det blive til, at I faar Valgret, saa understaar I jer ikke at stemme.“

Ja, om end maaske under noget andre Former, saa kan man vist rolig gaa ud fra, at Flertallet af Mænd den Dag i Dag har samme rolige og frejdige Overbevisning om, at Kvindernes Valgret ikke vil berøve dem en Tødel af deres virkelige Magt og Privilegium.

Og havde vi ikke før forstaaet dette, saa har vi jo haft det Held at faa Syn for Sagen. Spørg Norges Kvinder om deres Erfaringer i disse Aar; spørg dem, om de i dette Øjeblik mener, at de norske Mænd, den Gang det fuldtønde Ja for Kvindernes Valgret lød i Stortinget, egentlig drømte om at give selve Magten fra sig.

Men jeg gentager, hvor kunde man i Virkeligheden forlange noget saadant?

Men skønt vi er mange, der ser, hvor det bærer hen med Kvindernes og deres Sags Fremtid, hvis de under Nutidens politiske Forhold lader sig lænkebinde i Mændenes Partibaase, og skønt der er endnu flere, som føler det, men kun ikke kan klare Synet og navnlig ikke kan se Vej udenom, saa er der jo nu en formelig Klapjagt i Gang for med alle Midler at drive os lige lukt ind i Partierne. Der appelleres til Kvinderne som Vælgere paa enhver Maade, hvor man tror at kunne gøre Indtryk; til deres Stoltthed, deres Pligtfølelse, o. s. v., o. s. v. — ja det er jo endog gaaet saa vidt, at en Indsender i „Kvinden og Samfundet“ mener det ikke er „fair“ at blive udenfor Partierne.

Mod hvem det ikke er fair, siges ikke; men det er jo ikke svært at gætte. For er der noget, Partierne selv frygter mere end alt andet, saa er det jo de uafhængige, d. v. s. de uberegnelige Vælgere. Ti Gange hellere vil de se deres *Modparti* forøget med tusinder.

Og paa den Maade ligefrem suges Kvinderne ind i Hvirvlen, hvor jo ogsaa fremfor alt Agitationsmaskineriet